

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فرهنگ خلاقیت

شیوه‌های پرورش خلاقیت دانش‌آموزان

دکتر ابوالفضل بختیاری

استادیار سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

زهرة عالمین

مدرس دانشگاه و پژوهشگر آموزشی

عضو باشگاه دانش‌پژوهان جوان

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۶

سرنسبسه	: بختیاری، ابوالفضل، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: فرهنگ خلاقیت : شیوه‌های پرورش خلاقیت دانش‌آموزان ابوالفضل بختیاری، زهره عالمین.
مشخصات نشر	: تهران : آوای نور، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۸۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۲۰۱-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
عنوان دیگر	: شیوه‌های پرورش خلاقیت دانش‌آموزان.
موضوع	: خلاقیت در کودکان
موضوع	: Creative ability in children
موضوع	: اندیشه و تفکر خلاق در کودکان
موضوع	: Creative thinking in children
شناسه افزوده	: عالمین، زهره، ۱۳۵۴ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ ۴۳ب/۵/۱۵۹۰LB
رده بندی دیویی	: ۱۵۷/۳۷۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۴۳۷۵۹

تهران - میدان انقلاب - خ ۱۲ فروردین - خ شهید وحید نظری
 پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / دورنگار: ۶۶۴۸۰۸۸۲

فرهنگ خلاقیت: شیوه‌های پرورش خلاقیت دانش‌آموزان

تالیف: دکتر ابوالفضل بختیاری - زهره عالمین

ویراستار علمی: دکتر مریم اکبرزاده

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه‌آرا: منیرالسادات حسینی

چاپ: دوم ۱۳۹۶

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۲۰۱-۳

قیمت ۱۴۵۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

پیشکش به :
همسر م ، وحید و فاطمه
ابوالفضل بختیاری

پیشکش به :
پدر و مادرم ، همسر م و فرزندم
معین
زهرا عالمین

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: ضرورت شناخت خلاقیت، تعاریف
۲۱	فصل دوم: خلاقیت در مرحله کودکی
۳۵	فصل سوم: نقش معلمان در پرورش خلاقیت
۵۱	فصل چهارم: تشویق خلاقیت و تخیل کودکان
۶۱	فصل پنجم: کشف و پرورش خلاقیت
۹۵	فصل ششم: تشخیص دانش آموزان خلاق
۱۱۳	فصل هفتم: راههای توسعه تفکر خلاق (بیست اصل تورنس)
۱۲۵	فصل هشتم: ویژگیهای شخص خلاق
۱۳۳	فصل نهم: موانع خلاقیت
۱۴۳	فصل دهم: آزمون خلاقیت. چقدر خلاق هستید
۱۵۷	فصل یازدهم: پرسشنامه خلاقیت عابدی
۱۷۳	فصل دوازدهم: پرسشنامه شخصیتی پنج عاملی
۱۷۹	فهرست منابع و کتابنامه

گر بود اندیشه‌ات گل، گلشنی "مولانا"

پیشگفتار

خلاقیت مولود هنر خداوند و هنر، مولود خلاقیت انسان است. همانطور که خالق بزرگ خلاقیت به ما اعطا کرده است، سپاس ما به او نیز بروز دادن و به کار بردن آن خلاقیت است. آفرینش بزرگترین جلوه خلاقیت خدا و آینه وجود اوست. خلق ابتدای خلقت است، هرچند خدا هر روز در کار آفرینشی تازه است. خلاقیت انسان بارقه‌ای از خلاقیت الهی است؛ از اینروست که انسان خلاق می‌تواند چیزی نو (تازه) و جدید خلق کند. همچنین، خلاقیت توانایی توسعه و پرورش اندیشه‌ها و ایده‌های تازه، کشف راههای جدید و نگاه کردن به مسائل و مشکلات از منظری بدیع است. در واقع نوعی ابداع است که ریشه در تفکر دارد. خلاقیت و نوآوری در آحاد انسانها وجود دارد، لیکن این بارقه الهی در هر کس به اندازه ظرفیتش به او داده شده است.

خلاقیت، به معنای نوین این کلمه، در فرهنگ ما و به‌ویژه در فرهنگ آموزش کشور ما، هنوز در دوره کودکی و شکوفایی خود سیر میکند. اما خوشبختانه، همه افراد، به‌ویژه پدر و مادرها، مربیان، معلمان و کارگزاران آموزشی به آن علاقمندند و پیوسته در پی یافتن روشهای پرورش خلاقیت در کودکان و دانش‌آموزانند. فلسفه خلاقیت می‌گوید: از رفتن نباید ترسید و از خطا و اشتباه، که کشنده و مانع خلاقیت است، هراس نباید داشت.

مردان کامیاب و خلاق معمولاً از شکست، میوهٔ پیروزی چیده‌اند. از کودکی به ما گفته‌اند: تا زمین نخوری بلند نمیشوی!

نوشتن دربارهٔ فرهنگ خلاقیت و روشهای گسترش و پرورش آن کاری سهل و ممتنع است! در این اثر تلاش شده تا به مباحث مربوط به خلاقیت و نوآوری در خانه، مدرسه، خلاقیت در آموزش و شیوه‌های پرورش خلاقیت پرداخته شود. هرچند کوشش بسیاری شده که تدوین (تألیف) و چاپ کتاب با دقت همراه باشد، باز ممکنست نکاتی وجود داشته باشد که بتوان آنها را بهبود بخشید. از اینرو امید است همکاران، استادان و دانشجویان محترم که این کتاب را مورد استفاده قرار میدهند ما را نسبت به این نکات آگاه سازند.

از سرکار خانم زهره عالمین* (مدرس آموزش خلاقیت) که در تألیف این اثر همکاری شایسته‌ای داشته‌اند، بسیار سپاسگزارم.

همچنین جا دارد از همکاری سرکار خانم الهام منتظری، آقای رسول شهودی (دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه علامه) و شیما طیب‌زاده در تکمیل، تصحیح و تکمیل این اثر تشکر می‌کنم. از ویراستاری علمی سرکار خانم مریم اکبرزاده (عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور کرمان) ممنونم. از آقای دکتر محمود امانی طهرانی و سازمان پژوهش در برنامه‌ریزی آموزشی برای فرصتی که به اینجانب دادند که به مطالعه و پژوهش پردازم، سپاسگزارم.

ابوالفضل بختیاری^۱

^۱ Bakhtiari.Abolfazl@gmail.com

*Zohre.alamin@gmail.com

